UREDBA (EU) 2021/1232 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 14. srpnja 2021.

o privremenom odstupanju od određenih odredbi Direktive 2002/58/EZ u pogledu tehnologija koje pružatelji brojevno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga upotrebljavaju za obradu osobnih i drugih podataka u svrhu borbe protiv seksualnog zlostavljanja djece na internetu

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 16. stavak 2. u vezi s člankom 114. stavkom 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ([1]),

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ([2]),

budući da:

(1) Direktivom 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) utvrđuju se pravila kojima se osigurava pravo na privatnost i povjerljivost u pogledu obrade osobnih podataka pri razmjenama podataka u području elektroničkih komunikacija. Ta direktiva posebno pojašnjava i nadopunjuje Uredbu (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]).

(2) Direktiva 2002/58/EZ primjenjuje se na obradu osobnih podataka u vezi s pružanjem javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga. Do 21. prosinca 2020. primjenjivala se definicija „elektroničke komunikacijske usluge" utvrđena u članku 2. točki (c) Direktive 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([5]). Na taj je datum Direktivom (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]) stavljena izvan snage Direktiva 2002/21/EZ. Definicija „elektroničke komunikacijske usluge" u članku 2. točki 4. Direktive (EU) 2018/1972 obuhvaća brojevno neovisne interpersonalne komunikacijske usluge kako su definirane u članku 2. točki 7. te direktive. Brojevno neovisne interpersonalne komunikacijske usluge koje, na primjer, obuhvaćaju internetsku telefoniju, usluge slanja poruka i usluge elektroničke pošte na internetu, uvrštene su stoga u područje primjene Direktive 2002/58/EZ 21. prosinca 2020.

(3) U skladu s člankom 6. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) Unija priznaje prava, slobode i načela određena Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja"). Člankom 7. Povelje štiti se temeljno pravo svake osobe na poštovanje njezina privatnog i obiteljskog života, doma i komuniciranja, što obuhvaća i povjerljivost komuniciranja. Članak 8. Povelje odnosi se na pravo na zaštitu osobnih podataka.

([1]) SL C 10, 11.1.2021., str. 63.
([2]) Stajalište Europskog parlamenta od 6. srpnja 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 12. srpnja 2021.
([3]) Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).
([4]) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).
([5]) Direktiva 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva) (SL L 108, 24.4.2002., str. 33.).
([6]) Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (SL L 321, 17.12.2018., str. 36.).

(4) U članku 3. stavku 1. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta iz 1989. (UNCRC) i članku 24. stavku 2. Povelje navodi se da u svakom djelovanju koje se odnosi na djecu, bez obzira na to provode li ga tijela javne vlasti ili privatne institucije, primarni cilj mora biti zaštita interesa djeteta. Nadalje, u članku 3. stavku 2. UNCRC-a i članku 24. stavku 1. Povelje podsjeća se na to da djeca imaju pravo na zaštitu i brigu koja je potrebna za njihovu dobrobit.

(5) Zaštita djece, kako na internetu tako i izvan njega, jedan je od prioriteta Unije. Seksualno zlostavljanje i seksualno iskorištavanje djece ozbiljna su kršenja ljudskih i temeljnih prava, osobito prava djece da budu zaštićena od svih oblika nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, lošeg postupanja ili iskorištavanja, uključujući seksualno zlostavljanje, kako je predviđeno UNCRC-om i Poveljom. Digitalizacija je donijela brojne koristi za društvo i gospodarstvo, ali donijela je i izazove, uključujući povećanje seksualnog zlostavljanja djece na internetu. Komisija je 24. srpnja 2020. donijela Komunikaciju naslovljenu „Strategija EU-a za učinkovitiju borbu protiv seksualnog zlostavljanja djece” („Strategija”). Cilj je Strategije pružiti učinkovit odgovor na razini Unije na kazneno djelo seksualnog zlostavljanja djece.

(6) U skladu s Direktivom 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([7]) ovom se Uredbom ne uređuju politike država članica u vezi sa seksualnim aktivnostima uz uzajamni pristanak u koje djeca mogu biti uključena i koje se mogu smatrati normalnim otkrivanjem spolnosti tijekom razvoja osobe, vodeći računa o različitim kulturnim i pravnim tradicijama te o novim oblicima uspostavljanja i održavanja odnosa između djece i adolescenata, među ostalim i putem informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

(7) Pojedini pružatelji određenih brojevno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga („pružatelji”), kao što su usluge elektroničke pošte i slanja poruka na internetu, već na dobrovoljnoj osnovi upotrebljavaju posebne tehnologije radi otkrivanja seksualnog zlostavljanja djece na internetu u okviru svojih usluga i njegova prijavljivanja tijelima nadležnima za izvršavanje zakonodavstva i organizacijama koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece, skeniranjem bilo sadržaja, kao što su fotografije i tekst, bilo podataka o prometu komunikacija koristeći se, u pojedinim slučajevima, povijesnim podacima. Tehnologija koja se upotrebljava za te aktivnosti mogla bi biti tehnologija hashiranja („hashing”) za fotografije, videozapise i klasifikatore te umjetna inteligencija za analizu teksta i podataka o prometu. Kada se upotrebljava tehnologija hashiranja, internetski materijal koji sadržava seksualno zlostavljanje djece prijavljuje se kada se vrati pozitivan rezultat, što znači podudaranje koje proizlazi iz usporedbe fotografije ili videozapisa s jedinstvenim digitalnim potpisom koji se ne može preinačiti („hash”) iz baze podataka koju vodi organizacija koja djeluje u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece koja sadržava provjereni internetski materijal koji sadržava seksualno zlostavljanje djece. Ti se pružatelji obraćaju nacionalnim dežurnim telefonskim linijama za prijavu internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece te organizacijama, smještenima kako u Uniji tako i u trećim zemljama, čiji je cilj identificirati djecu, smanjiti seksualno iskorištavanje i seksualno zlostavljanje djece te spriječiti viktimizaciju djece. Moguće je da takve organizacije nisu obuhvaćene područjem primjene Uredbe (EU) 2016/679. Zajednički, takve dobrovoljne aktivnosti imaju dragocjenu ulogu u omogućivanju identifikacije i spašavanja žrtava čija su temeljna prava na ljudsko dostojanstvo te na fizički i mentalni integritet ozbiljno prekršena. Takve dobrovoljne aktivnosti također su važne za smanjenje daljnjeg širenja internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece i za doprinos identifikaciji i istraživanju počinitelja te prevenciji, otkrivanju, istraživanju i kaznenom progonu kaznenih djela seksualnog zlostavljanja djece.

(8) Neovisno o njihovu legitimnom cilju, dobrovoljne aktivnosti pružatelja radi otkrivanja seksualnog zlostavljanja djece na internetu u okviru njihovih usluga i njegova prijavljivanja predstavljaju zadiranje u temeljna prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života te zaštitu osobnih podataka svih korisnika brojevno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga („korisnici”). Nikakvo se ograničenje ostvarivanja temeljnog prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života, uključujući povjerljivost komunikacija, ne može opravdati samo time što su pružatelji upotrebljavali određene tehnologije u vrijeme kada brojevno neovisne interpersonalne komunikacijske usluge nisu bile obuhvaćene definicijom „elektroničkih komunikacijskih usluga”. Takva su ograničenja moguća samo pod određenim uvjetima. U skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje takva ograničenja moraju biti predviđena zakonom i poštovati bit prava na privatni i obiteljski život kao i prava na zaštitu osobnih podataka te, podložno načelu

([7]) Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP (SL L 335, 17.12.2011., str. 1.).

proporcionalnosti, moraju biti potrebna i zaista odgovarati ciljevima od općeg interesa koje priznaje Unija ili potrebi zaštite prava i sloboda drugih osoba. Kada takva ograničenja trajno uključuju opće i neselektivno praćenje i analizu komunikacija svih korisnika, ona narušavaju pravo na povjerljivost komunikacija.

(9) Do 20. prosinca 2020. obrada osobnih podataka koju provode pružatelji s pomoću dobrovoljnih mjera u svrhu otkrivanja seksualnog zlostavljanja djece na internetu u okviru svojih usluga i njegova prijavljivanja te uklanjanja internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece sa svojih usluga bila je uređena isključivo Uredbom (EU) 2016/679. Direktivom (EU) 2018/1972, koju je trebalo prenijeti do 20. prosinca 2020., pružatelji su uvršteni u područje primjene Direktive 2002/58/EZ. Kako bi se takve dobrovoljne mjere nastavile upotrebljavati nakon 20. prosinca 2020., pružatelji bi trebali ispuniti uvjete utvrđene u ovoj Uredbi. Uredba (EU) 2016/679 i dalje će se primjenjivati na obradu osobnih podataka koja se provodi s pomoću takvih dobrovoljnih mjera.

(10) Direktiva 2002/58/EZ ne sadržava posebne odredbe o obradi osobnih podataka koju provode pružatelji u vezi s pružanjem elektroničkih komunikacijskih usluga u svrhu otkrivanja seksualnog zlostavljanja djece na internetu u okviru njihovih usluga i njegova prijavljivanja te uklanjanja internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece iz njihovih usluga. Međutim, u skladu s člankom 15. stavkom 1. Direktive 2002/58/EZ države članice mogu donijeti zakonodavne mjere radi ograničavanja područja primjene prava i obveza predviđenih, među ostalim, u člancima 5. i 6. te direktive, koji se odnose na povjerljivost komunikacija i podataka o prometu, u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona kaznenih djela povezanih sa seksualnim zlostavljanjem djece. U nedostatku takvih nacionalnih zakonodavnih mjera i do donošenja dugoročnijeg pravnog okvira za suzbijanje seksualnog zlostavljanja djece na razini Unije, pružatelji se za daljnju upotrebu dobrovoljnih mjera za otkrivanje seksualnog zlostavljanja djece na internetu u okviru svojih usluga i njegova prijavljivanja te uklanjanje internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece iz svojih usluga nakon 21. prosinca 2020. više ne mogu oslanjati na Uredbu (EU) 2016/679. Ovom Uredbom ne predviđa se pravna osnova za obradu osobnih podataka koju provode pružatelji s jedinom svrhom otkrivanja seksualnog zlostavljanja djece na internetu u okviru njihovih usluga i njegova prijavljivanja te uklanjanja internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece iz njihovih usluga, ali se njome predviđa odstupanje od određenih odredbi Direktive 2002/58/EZ. Ovom Uredbom utvrđuju se dodatne zaštitne mjere koje pružatelji moraju poštovati ako se žele pozivati na nju.

(11) Obrada podataka za potrebe ove Uredbe mogla bi podrazumijevati obradu posebnih kategorija osobnih podataka navedenih u Uredbi (EU) 2016/679. Obrada fotografija i videozapisa posebnim tehničkim sredstvima kojima se omogućuje jedinstvena identifikacija ili autentifikacija pojedinca smatra se obradom posebnih kategorija osobnih podataka.

(12) Ovom Uredbom predviđa se privremeno odstupanje od članka 5. stavka 1. i članka 6. stavka 1. Direktive 2002/58/EZ, kojima se štiti povjerljivost komunikacija i podataka o prometu. Dobrovoljna upotreba tehnologija, od strane pružateljâ, za obradu osobnih i drugih podataka u mjeri u kojoj je to potrebno za otkrivanje seksualnog zlostavljanja djece na internetu u okviru njihovih usluga i njegovo prijavljivanje te uklanjanje internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece iz njihovih usluga obuhvaćena je područjem primjene odstupanja predviđenog ovom Uredbom pod uvjetom da je takva upotreba u skladu s uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi te da stoga podliježe zaštitnim mjerama i uvjetima utvrđenima u Uredbi (EU) 2016/679.

(13) Direktiva 2002/58/EZ donesena je na temelju članka 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Nadalje, nisu sve države članice donijele zakonodavne mjere u skladu s Direktivom 2002/58/EZ kako bi ograničile područje primjene prava i obveza u vezi s povjerljivošću komunikacija i podataka o prometu kako je utvrđeno u toj direktivi, a donošenje takvih mjera podrazumijeva znatan rizik od rascjepkanosti koja bi mogla negativno utjecati na unutarnje tržište. Ova bi se Uredba, stoga, trebala temeljiti na članku 114. UFEU-a.

(14) S obzirom na to da se podaci povezani s elektroničkim komunikacijama koje uključuju fizičke osobe obično smatraju osobnim podacima, ova bi se Uredba također trebala temeljiti na članku 16. UFEU-a, u kojem se navodi posebna pravna osnova za donošenje pravilâ o zaštiti pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije te u državama članicama kada se obavljaju aktivnosti obuhvaćene područjem primjene prava Unije i pravilâ o slobodnom kretanju takvih podataka.

(15) Uredba (EU) 2016/679 primjenjuje se na obradu osobnih podataka u vezi s pružanjem elektroničkih komunikacijskih usluga od strane pružateljâ s jedinom svrhom otkrivanja seksualnog zlostavljanja djece na internetu u okviru njihovih usluga i njegova prijavljivanja te uklanjanja internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece iz njihovih usluga u mjeri u kojoj je ta obrada obuhvaćena područjem primjene odstupanja predviđenog ovom Uredbom.

(16) Vrste tehnologija koje se upotrebljavaju za potrebe ove Uredbe trebale bi narušavati privatnost u najmanjoj mogućoj mjeri u skladu s najsuvremenijim dostignućima u industriji. Te se tehnologije ne bi trebale upotrebljavati za sustavno filtriranje i skeniranje teksta u komunikacijama osim ako se to radi isključivo radi otkrivanja obrazaca koji ukazuju na moguće konkretne razloge zbog kojih se sumnja na seksualno zlostavljanje djece na internetu te one ne bi trebale omogućivati donošenje zaključka o sadržaju komunikacija. U slučaju tehnologije koja se upotrebljava za otkrivanje mamljenja djece, takvi konkretni razlozi za sumnju trebali bi se temeljiti na objektivno utvrđenim čimbenicima rizika kao što su razlika u dobi i vjerojatno sudjelovanje djeteta u skeniranoj komunikaciji.

(17) Trebalo bi uspostaviti odgovarajuće postupke i mehanizme pravne zaštite kako bi se osiguralo da pojedinci mogu podnijeti pritužbe pružateljima. Takvi su postupci i mehanizmi posebno važni ako je sadržaj koji ne predstavlja seksualno zlostavljanje djece na internetu uklonjen ili prijavljen tijelima za izvršavanje zakonodavstva ili organizaciji koja djeluje u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece.

(18) Kako bi se što je više moguće osigurale točnost i pouzdanost, tehnologija koja se upotrebljava za potrebe ove Uredbe trebala bi, u skladu s najsuvremenijim dostignućima u industriji, ograničiti broj i omjere pogrešaka (lažno pozitivni rezultati) u najvećoj mogućoj mjeri i trebala bi, prema potrebi, bez odgode ispravljati sve takve pogreške do kojih bi ipak moglo doći.

(19) Obrađeni podaci o sadržaju i obrađeni podaci o prometu kao i osobni podaci nastali tijekom provođenja aktivnosti obuhvaćenih ovom Uredbom te razdoblje tijekom kojeg se podaci naknadno pohranjuju u slučaju utvrđivanja sumnje na seksualno zlostavljanje djece na internetu, trebali bi ostati ograničeni na ono što je prijeko potrebno za provođenje tih aktivnosti. Sve bi podatke trebalo odmah i trajno izbrisati čim više nisu prijeko potrebni za neku od svrha navedenih u ovoj Uredbi, uključujući slučajeve u kojima nije utvrđena sumnja na seksualno zlostavljanje djece na internetu, a u svakom slučaju najkasnije 12 mjeseci nakon datuma otkrivanja sumnje na seksualno zlostavljanje djece na internetu. Time se ne bi trebala dovesti u pitanje mogućnost pohrane relevantnih podataka o sadržaju i relevantnih podataka o prometu u skladu s Direktivom 2002/58/EZ. Ova Uredba ne utječe na primjenu bilo koje pravne obveze u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom u pogledu čuvanja podataka, a koja se primjenjuje na pružatelje.

(20) Ovom se Uredbom pružatelja koji je tijelima za izvršavanje zakonodavstva prijavio seksualno zlostavljanje djece na internetu ne sprečava da od tih tijela zatraži potvrdu o primitku prijave.

(21) Kako bi se osigurale transparentnost i odgovornost u pogledu aktivnosti poduzetih na temelju odstupanja predviđenog ovom Uredbom, pružatelji bi trebali do 3. veljače 2022., te nakon toga do 31. siječnja svake godine, objavljivati i podnositi izvješća nadležnom nadzornom tijelu imenovanom na temelju Uredbe (EU) 2016/679 („nadzorno tijelo”) i Komisiji. Takva bi izvješća trebala uključivati obradu koja je obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe, uključujući vrstu i količinu obrađenih podataka, specifične razloge za obradu osobnih podataka na temelju Uredbe (EU) 2016/679, razloge za prijenose osobnih podataka izvan Unije na temelju poglavlja V. Uredbe (EU) 2016/679, kada je to primjenjivo, broj identificiranih slučajeva seksualnog zlostavljanja djece na internetu, uz razlikovanje između internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece i mamljenje djece, broj slučajeva u kojima je korisnik podnio pritužbu s pomoću internog mehanizma pravne zaštite ili je podnio pravni lijek te ishod takvih pritužaba i pravnih postupaka, broj i omjere pogrešaka (lažno pozitivni rezultati) raznih

upotrijebljenih tehnologija, mjere primijenjene za ograničavanje stope pogrešaka i postignutu stope pogrešaka, politiku zadržavanja i zaštitne mjere za zaštitu podataka primijenjene na temelju Uredbe (EU) 2016/679, te nazive organizacija koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece na internetu s kojima su podaci podijeljeni na temelju ove Uredbe.

(22) Kako bi pružila potporu nadzornim tijelima u njihovim zadaćama, Komisija bi od Europskog odbora za zaštitu podataka trebala zatražiti izdavanje smjernica o usklađenosti obrade koja je obuhvaćena područjem primjene odstupanja utvrđenog u ovoj Uredbi s Uredbom (EU) 2016/679. Kada nadzorna tijela procjenjuju je li postojeća ili nova tehnologija koja se treba upotrebljavati u skladu s najsuvremenijim dostignućima u industriji, narušava li privatnost u najmanjoj mogućoj mjeri i primjenjuje li se na odgovarajućoj pravnoj osnovi u skladu s Uredbom (EU) 2016/679, te bi smjernice posebno trebale pomoći nadzornim tijelima u pružanju savjeta u okviru postupka prethodnog savjetovanja utvrđenog u toj uredbi.

(23) Ovom Uredbom ograničava se pravo na zaštitu povjerljivosti komunikacija i odstupa se od odluke donesene u skladu s Direktivom (EU) 2018/1972 da se u pogledu privatnosti brojevno neovisne interpersonalne komunikacijske usluge podvrgnu istim pravilima koja se primjenjuju na sve ostale elektroničke komunikacijske usluge s jedinom svrhom otkrivanja seksualnog zlostavljanja djece na internetu na tim uslugama i njegova prijavljivanja tijelima za izvršavanje zakonodavstva ili organizacijama koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece te uklanjanja internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje iz tih usluga. Stoga bi razdoblje primjene ove Uredbe trebalo biti ograničeno na razdoblje od tri godine od datuma početka njezine primjene, kako bi se omogućilo vrijeme koje je potrebno za donošenje novog dugoročnog pravnog okvira. Ako se dugoročni pravni okvir donese i stupi na snagu prije tog datuma, tim bi se dugoročnim pravnim okvirom trebala staviti izvan snage ova Uredba.

(24) U pogledu svih ostalih aktivnosti koje su obuhvaćene područjem primjene Direktive 2002/58/EZ, pružatelji bi trebali podlijegati posebnim obvezama utvrđenima u toj direktivi, a time i nadzornim i istražnim ovlastima nadležnih tijela imenovanih na temelju te direktive.

(25) Šifriranje s kraja na kraj važan je instrument kojim se jamči sigurnost i povjerljivost komunikacija korisnika, među ostalim i komunikacija djece. Zlonamjerne treće strane mogle bi zlouporabiti svako slabljenje šifriranja. Stoga ništa u ovoj Uredbi ne bi trebalo tumačiti kao zabranu ili slabljenje šifriranja s kraja na kraj.

(26) Pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, uključujući povjerljivost komunikacija, temeljno je pravo zajamčeno člankom 7. Povelje. Ono je stoga također preduvjet za sigurnu komunikaciju između žrtava seksualnog zlostavljanja djece i pouzdane odrasle osobe ili organizacija aktivnih u borbi protiv seksualnog zlostavljanja djece te za komunikaciju između žrtava i njihovih odvjetnika.

(27) Ovom se Uredbom ne bi trebala dovesti u pitanje pravila o čuvanju poslovne tajne u okviru nacionalnog prava, kao što su pravila o zaštiti poslovne komunikacije, između liječnika i njihovih pacijenata, novinara i njihovih izvora ili odvjetnika i njihovih klijenata, posebno s obzirom na to da je povjerljivost komunikacije između odvjetnika i njihovih klijenata ključna za osiguravanje učinkovitog ostvarivanja prava na obranu kao ključnog dijela prava na pošteno suđenje. Ovom se Uredbom također ne bi trebala dovesti u pitanje nacionalna pravila o registrima tijela javne vlasti koja nude savjetovanje pojedincima u nevolji ili organizacija koje nude savjetovanje pojedincima u nevolji.

(28) Pružatelji bi trebali Komisiji dostaviti nazive organizacija koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece kojima prijavljuju potencijalno seksualno zlostavljanje djece na internetu u skladu s ovom Uredbom. Iako je isključiva odgovornost pružatelja koji djeluju kao voditelji obrade da procijene s kojom trećom stranom mogu dijeliti osobne podatke u skladu s Uredbom (EU) 2016/679, Komisija bi transparentnost u pogledu prijenosa potencijalnih slučajeva seksualnog zlostavljanja djece na internetu trebala osigurati tako da na svojim internetskim stranicama objavi popis organizacija koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece koji joj je dostavljen. Taj bi javni popis trebao biti lako dostupan. Pružatelji bi također trebali moći taj popis upotrebljavati za utvrđivanje relevantnih organizacija u globalnoj borbi protiv seksualnog zlostavljanja djece na

internetu. Tim popisom ne bi trebalo dovoditi u pitanje obveze pružatelja koji djeluju kao voditelji obrade u skladu s Uredbom (EU) 2016/679, među ostalim i u pogledu njihove obveze da svaki prijenos osobnih podataka izvan Unije provedu na temelju poglavlja V. te uredbe i njihove obveze da ispune sve obveze u skladu s poglavljem IV. te uredbe.

(29) Statistički podaci koje u skladu s ovom Uredbom moraju pružati države članice važni su pokazatelji za evaluaciju politike, među ostalim i zakonodavnih mjera. Osim toga, važno je prepoznati utjecaj sekundarne viktimizacije koja je svojstvena dijeljenju fotografija i videozapisa žrtava seksualnog zlostavljanja djece, koji su možda bili u optjecaju godinama, i koji nije u potpunosti odražen u takvim statističkim podacima.

(30) U skladu sa zahtjevima utvrđenima u Uredbi (EU) 2016/679, a osobito sa zahtjevom da se države članice pobrinu za to da nadzorna tijela raspolažu ljudskim, tehničkim i financijskim resursima potrebnima za djelotvorno obavljanje svojih zadaća i izvršavanje svojih ovlasti, države članice trebale bi osigurati da nadzorna tijela imaju dovoljno resursa za djelotvorno obavljanje svojih zadaća i izvršavanje svojih ovlasti u skladu s ovom Uredbom.

(31) Ako je pružatelj usluga proveo procjenu učinka na zaštitu podataka i savjetovao se s nadzornim tijelima u pogledu tehnologije u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 prije stupanja na snagu ove Uredbe, taj pružatelj usluga ne bi trebao biti dužan u skladu s ovom Uredbom provesti dodatnu procjenu učinka na zaštitu podataka ili savjetovanje pod uvjetom da su nadzorna tijela navela da obrada podataka tom tehnologijom ne bi dovela do visokog rizika za prava i slobode pojedinaca ili da je voditelj obrade poduzeo mjere za ublažavanje takvog rizika.

(32) Korisnici bi trebali imati pravo na učinkovit pravni lijek ako su njihova prava prekršena zbog obrade osobnih i drugih podataka u svrhu otkrivanja seksualnog zlostavljanja djece na internetu na brojevno neovisnim interpersonalnim komunikacijskim uslugama i njihova prijavljivanja te uklanjanja internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece, primjerice u slučajevima u kojima su korisnikov sadržaj ili identitet korisnika prijavljeni organizaciji koja djeluje u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece ili tijelima za izvršavanje zakonodavstva ili ako je korisnikov sadržaj uklonjen ili je korisnikov račun blokiran ili je usluga koja je ponuđena korisniku obustavljena.

(33) U skladu s Direktivom 2002/58/EZ i načelom smanjenja količine podataka, obrada osobnih podataka trebala bi ostati ograničena na podatke o sadržaju i povezane podatke o prometu u onoj mjeri u kojoj je to prijeko potrebno za postizanje svrhe ove Uredbe.

(34) Odstupanje predviđeno ovom Uredbom trebalo bi se proširiti na kategorije podataka iz članka 5. stavka 1. i članka 6. stavka 1. Direktive 2002/58/EZ, koji se primjenjuju na obradu kako osobnih tako i neosobnih podataka koji se obrađuju u kontekstu pružanja brojevno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga.

(35) Cilj je ove Uredbe stvoriti privremeno odstupanje od određenih odredbi Direktive 2002/58/EZ, bez stvaranja rascjepkanosti na unutarnjem tržištu. Osim toga, malo je vjerojatno da bi sve države članice bile u stanju na vrijeme donijeti nacionalne zakonodavne mjere. S obzirom na to da cilj ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja. Njome se uvodi privremeno i strogo ograničeno odstupanje od primjene članka 5. stavka 1. i članka 6. stavka 1. Direktive 2002/58/EZ uz niz zaštitnih mjera kako bi se osiguralo da ona ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje postavljenog cilja.

(36) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]) te je on dao mišljenje 10. studenoga 2020.,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju privremena i strogo ograničena pravila kojima se odstupa od određenih obveza utvrđenih u Direktivi 2002/58/EZ, s jedinim ciljem da se pružateljima određenih brojevno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga („pružatelji”) omogući da, ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) 2016/679, upotrebljavaju posebne tehnologije za obradu osobnih i drugih podataka u mjeri u kojoj je to prijeko potrebno za otkrivanje seksualnog zlostavljanja djece na internetu u okviru svojih usluga i njegovo prijavljivanje te uklanjanje internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece sa svojih usluga.

2. Ova se Uredba ne primjenjuje na skeniranje zvučne komunikacije.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „brojevno neovisna interpersonalna komunikacijska usluga” znači brojevno neovisna interpersonalna komunikacijska usluga kako je definirana u članku 2. točki 7. Direktive (EU) 2018/1972;

2. „internetski materijal koji sadržava seksualno zlostavljanje djece” znači:

   (a) dječja pornografija kako je definirana u članku 2. točki (c) Direktive 2011/93/EU;

   (b) pornografska predstava kako je definirana u članku 2. točki (e) Direktive 2011/93/EU;

3. „mamljenje djece” znači svako namjerno postupanje koje čini kazneno djelo u skladu s člankom 6. Direktive 2011/93/EU;

4. „seksualno zlostavljanje djece na internetu” znači internetski materijal koji sadržava seksualno zlostavljanje djece i mamljenje djece.

Članak 3.

Područje primjene odstupanja

1. Članak 5. stavak 1. i članak 6. stavak 1. Direktive 2002/58/EZ ne primjenjuju se na povjerljivost komunikacija koje uključuju obradu, od strane pružateljâ, osobnih i drugih podataka u vezi s pružanjem brojevno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga, pod uvjetom:

(a) da je obrada:

   i. prijeko potrebna za upotrebu posebne tehnologije s jedinom svrhom otkrivanja i uklanjanja internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece te njegova prijavljivanja tijelima za izvršavanje zakonodavstva i organizacijama koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece i otkrivanja mamljenja djece te njegova prijavljivanje tijelima za izvršavanje zakonodavstva i organizacijama koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece;

   ii. proporcionalna i ograničena na tehnologije koje upotrebljavaju pružatelji u svrhu utvrđenu u podtočki i.;

([8]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

iii. ograničena na podatke o sadržaju i povezane podatke o prometu koji su prijeko potrebni za svrhu utvrđenu u podtočki i.;

iv. ograničena na ono što je prijeko potrebno za svrhu utvrđenu u podtočki i.;

(b) da su tehnologije koje se upotrebljavaju u svrhu utvrđenu u točki (a) podtočki i. ovog stavka u skladu s najsuvremenijim dostignućima u industriji i da narušavaju privatnost u najmanjoj mogućoj mjeri, među ostalim i u pogledu načela tehničke i integrirane zaštite podataka utvrđenog u članku 25. Uredbe (EU) 2016/679, te da, u mjeri u kojoj se upotrebljavaju za skeniranje komunikacija koje sadržavaju tekst, ne omogućuju donošenje zaključka o sadržaju komunikacija, već omogućuju isključivo otkrivanje obrazaca koji ukazuju na moguće seksualno zlostavljanje djece na internetu;

(c) da su u pogledu bilo koje posebne tehnologije koja se upotrebljava u svrhu utvrđenu u točki (a) podtočki i. ovog stavka provedeni prethodna procjena učinka na zaštitu podataka iz članka 35. Uredbe (EU) 2016/679 i postupak prethodnog savjetovanja iz članka 36. te uredbe;

(d) da pružatelj u pogledu nove tehnologije, to jest tehnologije koja se upotrebljava u svrhu otkrivanja internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece, a koju nijedan pružatelj nije upotrebljavao prije 2. kolovoza 2021. u vezi s uslugama koje se pružaju korisnicima brojevno neovisnih interpersonalnih komunikacijskih usluga („korisnici”) u Uniji te u pogledu tehnologije koja se upotrebljava u svrhu utvrđivanja mogućeg mamljenja djece, izvješćuje nadležno tijelo o mjerama koje su poduzete kako bi se dokazala usklađenost s pisanim savjetima koje je nadležno nadzorno tijelo imenovano na temelju poglavlja VI. odjeljka 1. Uredbe (EU) 2016/679 („nadzorno tijelo”) izdalo u skladu s člankom 36. stavkom 2. te uredbe tijekom postupka prethodnog savjetovanja;

(e) da su tehnologije koje se upotrebljavaju dovoljno pouzdane s obzirom na to da u najvećoj mogućoj mjeri ograničavaju stopu pogrešaka u vezi s otkrivanjem sadržaja koji predstavlja seksualno zlostavljanje djece na internetu, a ako se takve sporadične pogreške dogode, da se njihove posljedice ispravljaju bez odgode;

(f) da su tehnologije koje se upotrebljavaju za otkrivanje obrazaca mogućeg mamljenja djece ograničene na upotrebu relevantnih ključnih pokazatelja i objektivno utvrđene čimbenike rizika poput razlike u dobi i vjerojatnog sudjelovanja djeteta u skeniranoj komunikaciji, ne dovodeći u pitanje pravo na preispitivanje koje provodi čovjek.

(g) da su pružatelji, odnosno da pružatelji:

i. utvrdili interne postupke za sprečavanje zloupotrebe osobnih i drugih podataka, neovlaštenog pristupa osobnim i drugim podacima te neovlaštenih prijenosa osobnih i drugih podataka;

ii. osigurali ljudski nadzor i, prema potrebi, ljudsku intervenciju prilikom obrade osobnih i drugih podataka upotrebom tehnologija obuhvaćenih ovom Uredbom;

iii. osigurali da se materijal koji nije prethodno identificiran kao internetski materijal koji sadržava seksualno zlostavljanje ili mamljenje djece ne prijavljuje tijelima za izvršavanje zakonodavstva ili organizacijama koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece bez prethodne ljudske potvrde;

iv. uspostavili odgovarajuće postupke i mehanizme pravne zaštite kako bi osigurali da im korisnici mogu u razumnom roku podnijeti pritužbe u kojima iznose svoja stajališta;

v. obavješćuju korisnike na jasan, uočljiv i razumljiv način o tome da su se u skladu s ovom Uredbom pozvali na odstupanje od članka 5. stavka 1. i članka 6. stavka 1. Direktive 2002/58/EZ u pogledu povjerljivosti komunikacija korisnikâ s jedinom svrhom utvrđenom u točki (a) podtočki i. ovog stavka, o logici na kojoj se temelje mjere koje su poduzeli u okviru odstupanja i utjecaju na povjerljivost komunikacija korisnikâ, uključujući mogućnost da se osobni podaci dijele s tijelima za izvršavanje zakonodavstva i organizacijama koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece;

vi. obavješćuju korisnike o sljedećem ako je njihov sadržaj uklonjen ili je njihov račun blokiran ili je usluga koja im se nudi obustavljena:

1. oblicima traženja pravne zaštite od pružateljâ;

2. mogućnosti podnošenja pritužbe nadzornom tijelu; i

3. pravu na pravnik lijek;

vii. objavljuju te nadležnom nadzornom tijelu i Komisiji do 3. veljače 2022., a nakon toga do 31. siječnja svake godine, podnose izvješće o obradi osobnih podataka u okviru ove Uredbe, uključujući o:

1. vrsti i količini obrađenih podataka;

2. specifičnom razlogu za obradu osobnih podataka na temelju Uredbe (EU) 2016/679;

3. razlogu za prijenose osobnih podataka izvan Unije na temelju poglavlja V. Uredbe (EU) 2016/679, kada je to primjenjivo;

4. broju identificiranih slučajeva seksualnog zlostavljanja djece na internetu, uz razlikovanje između internetskog materijala koji sadržava seksualno zlostavljanje djece i mamljenje djece;

5. broju slučajeva u kojima je korisnik podnio pritužbu s pomoću internog mehanizma pravne zaštite ili je podnio pritužbu pravosudnom tijelu te ishodu takvih pritužaba;

6. broju i omjeru pogrešaka (lažno pozitivni rezultati) raznih tehnologija koje su upotrjebljene;

7. mjerama primijenjenima za ograničavanje stope pogrešaka i postignutoj stopi pogrešaka;

8. politici zadržavanja i primijenjenim zaštitnim mjerama za zaštitu podataka na temelju Uredbe (EU) 2016/679;

9. nazivima organizacija koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece na internetu, a kojima su podaci podijeljeni na temelju ove Uredbe;

(h) da se ako je utvrđena sumnja na seksualno zlostavljanje djece na internetu, podaci o sadržaju i povezani podaci o prometu koji se obrađuju u svrhu utvrđenu u točki (a) podtočki i. te osobni podaci koji su nastali takvom obradom pohranjuju na siguran način, isključivo u svrhe:

i. prijavljivanja, bez odgode, sumnje na seksualno zlostavljanje djece na internetu nadležnim tijelima za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnim tijelima ili organizacijama koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece;

ii. blokiranja računa ili suspenzije ili obustave pružanja usluge dotičnom korisniku;

iii. stvaranja jedinstvenog digitalnog potpisa koji se ne može preinačiti („hash”) podataka koji su pouzdano identificirani kao internetski materijal koji sadržava seksualno zlostavljanje djece;

iv. omogućivanja dotičnom korisniku da zatraži pravnu zaštitu od pružatelja ili da pokrene upravno preispitivanje ili da podnose pravne lijekove u vezi s pitanjima povezanima sa sumnjom na seksualno zlostavljanje djece na internetu; ili

v. odgovaranja na zahtjeve nadležnih tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnih tijela u skladu s mjerodavnim pravom radi pružanja tim tijelima podataka potrebnih za sprečavanje, otkrivanje, istragu ili kazneni progon kaznenih djela utvrđenih u Direktivi 2011/93/EU;

(i) da se podaci ne pohranjuju dulje nego što je to prijeko potrebno za relevantnu svrhu utvrđenu u točki (h) i ni u kojem slučaju ne dulje od 12 mjeseci od datuma utvrđivanja sumnje na seksualno zlostavljanje djece na internetu;

(j) da se svaki slučaj utemeljene i provjerene sumnje na seksualno zlostavljanje djece na internetu bez odgode prijavi nadležnim nacionalnim tijelima za izvršavanje zakonodavstva ili organizacijama koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece.

2. Uvjet utvrđen u stavku 1. točki (c) ne primjenjuje se do 3. travnja 2022. na pružatelje koji:

(a) su upotrebljavali posebnu tehnologiju prije 2. kolovoza 2021. za svrhu utvrđenu u stavku 1. točki (a) podtočki i., a da nisu završili postupak prethodnog savjetovanja u pogledu te tehnologije;

(b) pokrenu postupak prethodnog savjetovanja prije 3. rujan 2021.; i

(c) uredno surađuju s nadležnim nadzornim tijelom u vezi s postupkom prethodnog savjetovanja iz točke (b).

3. Uvjet utvrđen u stavku 1. točki (d) ne primjenjuje se do 3. travnja 2022. na pružatelje koji:

(a) su upotrebljavali tehnologiju iz stavka 1. točke (d) prije 2. kolovoza 2021., a da nisu završili postupak prethodnog savjetovanja u pogledu te tehnologije;

(b) pokrenu postupak iz stavka 1. točke (d) prije 3. rujan 2021.; i

(c) uredno surađuju s nadležnim nadzornim tijelom u vezi s postupkom iz stavka 1. točke (d).

Članak 4.

Smjernice Europskog odbora za zaštitu podataka

Komisija do 3. rujan 2021. i u skladu s člankom 70. Uredbe (EU) 2016/679 zahtijeva od Europskog odbora za zaštitu podataka da izda smjernice u svrhu pomaganja nadzornim tijelima da procijene je li obrada obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe, kada je riječ o postojećim i novim tehnologijama koje se upotrebljavaju u svrhu utvrđenu u članku 3. stavku 1. točki (a) podtočki i. ove Uredbe, u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.

Članak 5.

Učinkoviti pravni lijekovi

U skladu s člankom 79. Uredbe (EU) 2016/679 i člankom 15. stavkom 2. Direktive 2002/58/EZ korisnici imaju pravo na učinkovit pravni lijek ako smatraju da su njihova prava prekršena uslijed obrade osobnih i drugih podataka u svrhu utvrđenu u članku 3. stavku 1. točki (a) podtočki i. ove Uredbe.

Članak 6.

Nadzorna tijela

Nadzorna tijela imenovana na temelju poglavlja VI. odjeljka 1. Uredbe (EU) 2016/679 prate obradu obuhvaćenu područjem primjene ove Uredbe u skladu sa svojim nadležnostima i ovlastima iz tog poglavlja.

Članak 7.

Javni popis organizacija koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece

1. Pružatelji do 3. rujan 2021. Komisiji dostavljaju popis naziva organizacija koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece kojima prijavljuju seksualno zlostavljanje djece na internetu u skladu s ovom Uredbom. Pružatelji Komisiji redovito dostavljaju sve izmjene tog popisa.

2. Komisija do 3. listopada 2021. objavljuje popis naziva organizacija koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece koji joj je dostavljen u skladu sa stavkom 1. Komisija ažurira taj javni popis.

Članak 8.

Statistički podaci

1. Države članice do 3. kolovoza 2022., a nakon toga na godišnjoj osnovi, objavljuju i podnose Komisiji izvješća sa statističkim podacima o sljedećem:

(a) ukupnom broju prijava otkrivenog seksualnog zlostavljanja djece na internetu koje su pružatelji i organizacije koje djeluju u javnom interesu protiv seksualnog zlostavljanja djece podnijeli nadležnim nacionalnim tijelima za izvršavanje zakonodavstva, uz razlikovanje, ako su takve informacije dostupne, između apsolutnog broja slučajeva i onih slučajeva koji su prijavljeni više puta te uz razlikovanje kategorije pružatelja na čijim uslugama je otkriveno seksualno zlostavljanje djece na internetu;

(b) broju djece koja su identificirana mjerama na temelju članka 3., uz razlikovanje prema spolu;

(c) broju osuđenih počinitelja.

2. Komisija objedinjuje statističke podatke iz stavka 1. ovog članka i uzima ih u obzir pri izradi izvješća o provedbi u skladu s člankom 9.

Članak 9.

Izvješće o provedbi

1. Na temelju izvješća podnesenih u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (g) podtočkom vii. i statističkih podataka dostavljenih u skladu s člankom 8., Komisija do 3. kolovoza 2023. priprema izvješće o provedbi ove Uredbe te ga podnosi i predstavlja Europskom parlamentu i Vijeću.

2. U izvješću o provedbi Komisija posebno razmatra:

(a) uvjete za obradu osobnih i drugih podataka utvrđene u članku 3. stavku 1. točki (a) podtočki ii. i članku 3. stavku 1. točkama (b), (c) i (d);

(b) proporcionalnost odstupanja predviđenog ovom Uredbom, uključujući procjenu statističkih podataka koje su podnijele države članice u skladu s člankom 8.;

(c) razvoj tehnološkog napretka u vezi s aktivnostima obuhvaćenima ovom Uredbom i mjeru u kojoj se takvim razvojem poboljšava točnost i smanjuju broj i omjeri pogrešaka (lažno pozitivni rezultati).

Članak 10.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se do 3. kolovoza 2024.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 14. srpnja 2021.

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednik	*Predsjednik*
D. M. SASSOLI	A. LOGAR